

Sarajevo, 12.12.2016. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
05.12.2016.- 09.12.2016.

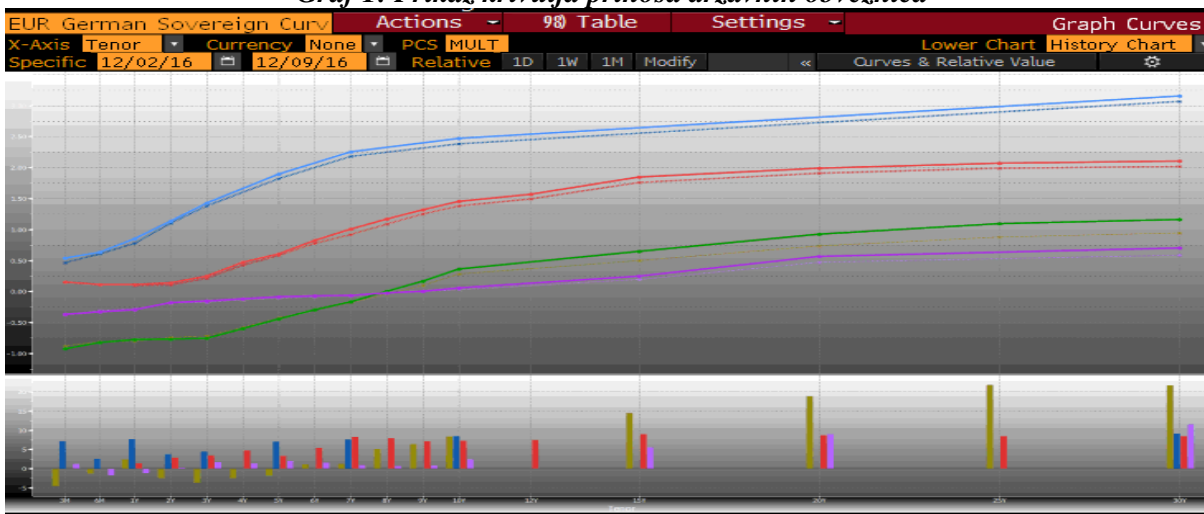
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	2.12.16	-	9.12.16		2.12.16	-	9.12.16		2.12.16	-	9.12.16		2.12.16	-	9.12.16	
2 godine	-0,74	-	-0,75	↘	1,10	-	1,13	↗	0,11	-	0,14	↗	-0,18	-	-0,18	→
5 godina	-0,42	-	-0,44	↘	1,82	-	1,89	↗	0,58	-	0,61	↗	-0,10	-	-0,08	↗
10 godina	0,28	-	0,37	↗	2,38	-	2,47	↗	1,38	-	1,45	↗	0,04	-	0,06	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	2.12.16	-	9.12.16	
3 mjeseca	-0,881	-	-0,927	↘
6 mjeseci	-0,814	-	-0,827	↘
1 godina	-0,786	-	-0,762	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 09.12.2016. godine (pune linije) i 02.12.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Kretanje prinosa obveznica eurozone je, kao i sedmicu ranije, tokom protekle sedmice bilo volatilno usljed održavanja sjednice UV ECB-a. Na sedmičnom nivou prinosi kraćeg i srednjeg roka dospijeća su uglavnom blago smanjeni, dok je veći pad bio izražen kod obveznica Italije i Španije. Prinosi obveznica dužeg roka dospijeća su povećani u odnosu na prethodnu sedmicu, a ovaj rast je najviše bio izražen kod italijanskih obveznica, usljed političke neizvjesnosti nakon održanog referenduma u Italiji, kao i zbog približavanja roka za dokapitalizaciju Banca Monte dei Paschi. ECB je, u skladu sa očekivanjima, zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu (0,0%), a najveće iznenađenje je bila odluka o produženju trenutnog programa kvantitativnih olakšica za dodatnih 9 mjeseci, nakon marta 2017. godine (do kraja 2017. godine), u odnosu na očekivanih 6 mjeseci, kao i to da će počevši od aprila 2017. godine mjesečni iznos kupovina obveznica biti smanjen na 60 milijardi EUR sa sadašnjih 80 milijardi EUR. Takođe, odluka ECB-a da se ostavlja mogućnost za kupovinu obveznica koje nose prinose niže od

aktuelne kamate po kojoj ECB prihvata depozite (-0,40%), odnosno sa dospijecem i od 1 godine, doprinijela je padu prinosa obveznica kraćeg roka dospijeca. Objavljene su i nove prognoze prema kojima se očekuje da će stopa inflacija u eurozoni u 2016. godini iznositi 0,2%, u 2017. godini 1,3%, u 2018. godini 1,5%, te u 2019. godini 1,7%. U odnosu na prethodne, prognoze za 2017. i 2018. godinu su blago povećane za 0,1%, dok su prvi put objavljene prognoze za 2019. godinu, a koje ukazuju na to da se ni u naredne dvije godine ne očekuje dostizanje ciljanog nivoa inflacije od oko 2%. Prognoze rasta GDP-a eurozone za 2016. i 2017. godinu iznose 1,7%, a za 2018. i 2019. godinu 1,6%. Predsjednik ECB-a Draghi je još jednom ponovio da su izgledi privrednog rasta eurozone izloženi silaznim rizicima.

Rejting agencija Moody's je zadržala rejting Italije nepromijenjen (Baa2), ali su izgledi rejtinga smanjeni na „negativan“ sa „stabilan“. Njemačka je po rekordno niskom prinosu (-0,71%) emitovala dvogodišnje obveznice. Španija je, takođe, po rekordno niskom prinosu (-0,327%) emitovala šestomjesečne trezorske zapise, te jednogodišnje trezorske zapise (-0,229%), što je nešto iznad rekordno niskog prinosa ostvarenog na aukciji u novembru (-0,248%). Francuska je po rekordno niskim prinosisima emitovala tromjesečne (-0,751%) i šestomjesečne (-0,732%) trezorske zapise, kao i jednogodišnje trezorske zapise po nešto većem prinosu od -0,665%. Holandija je emitovala tromjesečne (-0,804%) i šestomjesečne (-0,79%), a ESM po rekordno niskom prinosu (-0,698%) tromjesečne trezorske zapise.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks– EZ NOV	54,1	53,9	53,3
2.	GDP – EZ (kvartalno) III kvartal	0,3%	0,3%	0,3%
3.	Sentix indeks povjerenja investitora - EZ DEC	14,3	10,0	13,1
4.	Maloprodaja – EZ (G/G) OKT	1,7%	2,4%	1,0%
5.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G) OKT	1,4%	0,5%	0,6%
6.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) OKT	1,6%	1,2%	1,3%
7.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G) OKT	-0,6%	-1,8%	-1,1%
8.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) OKT	-	3,5%	3,7%
9.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G) OKT	1,6%	6,3%	2,9%
10.	Bilans budžeta – Belgija (u milijardama EUR) NOV	-	-17,13	-14,41
11.	Bilans budžeta – Francuska (u milijardama EUR) OKT	-	-85,5	-83,0
12.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR) OKT	-4,35	-5,20	-4,79
13.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR) OKT	22,0	19,3	24,2
14.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno) III kvartal	11,6%	11,6%	11,6%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tokom protekle sedmice zabilježili rast za tri do devet baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu. Pažnja učesnika na finansijskim tržištima je tokom protekle sedmice bila usmjerena na dešavanja u eurozoni, odnosno na sastanak UV ECB-a, koji je održan u četvrtak. Tokom ove sedmice se održava sastanak FOMC-a, a učesnici na tržištu očekuju da će FED-ova referentna kamatna stopa biti povećana za 25 baznih poena, na nivo od 0,50% do 0,75%.

Predsjednik FED-a iz Njujorka Dudley je izjavio da je izbor Donalda Trumpa za predsjednika SAD-a „značajno“ povećao neizvjesnost vezano za politiku koju će voditi, da je previše rano za FED da procijeni da li će trebati prilagođavati postojeći plan postepenog povećanja referentne kamatne stope, te je naveo da bi sačekao jasniju sliku o fiskalnoj politici koja će biti vođena u narednom periodu. Što se tiče stanja u domaćoj privredi, Dudley je naveo da očekuje dalji rast zarada zaposlenih, te da će poboljšanje stanja na tržištu rada uticati na rast stope inflacije. Međutim, njegov kolega iz Čikaga Evans je izjavio da su uslovi na tržištu rada „pooštreni“, da je rast zarada zaposlenih spor, kao i da je rast stope inflacije previše spor, te je sugerisao da smatra da bi FED trebao povećavati referentnu kamatnu stopu sporijim tempom.

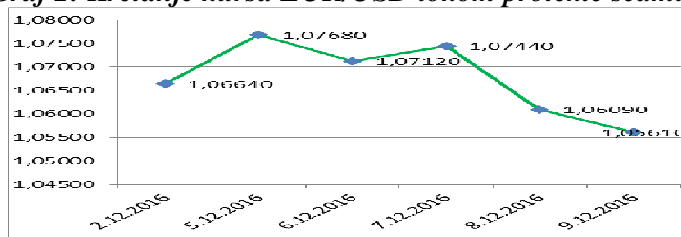
Američki dionički indeksi su krajem protekle sedmice zabilježili rast na rekordno visoke nivoe, te je indeks Dow Jones trgovanje u petak završio na nivou od 19.756,85 poena, a dionički indeks S&P 500 na nivou od 2.259,53 poena.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (milijardi USD)	OKT	-42,0	-42,6	-36,2
2.	Potrošački krediti (milijardi USD)	OKT	18,65	16,02	21,80
3.	Fabričke porudžbine (M/M)	OKT	2,6%	2,7%	0,6%
4.	Indeks porudžbina trajnih dobara (M/M)	OKT	3,4%	4,6%	4,8%
5.	PMI indeks uslužnog sektora	NOV	54,9	54,6	54,8
6.	ISM indeks uslužnog sektora	NOV	55,5	57,2	54,8
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	03. DEC	255.000	258.000	268.000

Tokom protekle sedmice USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/USD smanjen sa 1,0664 na 1,0561, koliko je zabilježeno na zatvaranju tržišta u petak, te se nalazi blizu najnižeg nivoa od augusta prošle godine.

Graf 2: Kretanje kursa EUR/USD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Zastupnici Donjeg doma Parlamenta su podržali premijerku May vezano za povlačenje člana 50. Lisabonskog ugovora do 31. marta 2017. godine. Vrhovni sud i dalje vodi raspravu oko legitimiteta povlačenja člana 50. Lisabonskog ugovora, te postoji mogućnost da će donijeti odluku da ministri treba da donesu zakon koji bi trebao da odobri Parlament prije legalnog pokretanja ovog člana.

Zamjenik kancelara Njemačke Gabriel je izjavio da održavanje preduge veze sa Velikom Britanijom, kao i njeno vezivanje za EU, neće biti jednostavno. Gabriel je signalizovao da proširenje neizvjesnosti, koja dolazi kao rezultat određivanja vremena početka procesa formalnog napuštanja EU, što je prognozirano za kraj marta, možda može uzrokovati ekonomske probleme s obzirom na to da se do sada nije iskusio snažan efekat Brexita.

Guverner BoE Carney je upozorio da zemlje eurozone i dalje imaju još dosta toga da urade kako bi osigurale preživljavanje jedinstvene valute. Što se tiče Velike Britanije, Carney je izjavio da je nevjerojatno da realni prihod nije povećan posljednjih deset godina, te da je Velika Britanija iskusila prvu "izgubljenu dekadu" ekonomskog rasta u posljednjih 150 godina.

Građani Velike Britanije očekuju da bi inflacija mogla zabilježiti oštar rast u narednim godinama, kao posljedica deprecijacije GBP kao i rezultat špekulacija da bi BoE mogla povećati referentnu kamatnu stopu. Istraživanje koje je provedeno u novembru je pokazalo da građani očekuju da će inflacija u narednih 12 mjeseci biti povećana na 2,8%, dok su rezultati istraživanja, provedenog u augustu, pokazali da bi inflacija mogla iznositi 2,2%.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (promjena u mil USD)	NOV	-	-1.826	-1.156
2.	PMI uslužni sektor	NOV	54,0	55,2	54,5
3.	PMI kompozitni indeks	NOV	54,6	55,2	54,7
4.	Halifax cijene kuća (M/M)	NOV	0,2%	0,2%	1,5%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G)	OKT	0,5%	-1,1%	0,4%
6.	Radnointenzivna proizvodnja (G/G)	OKT	0,7%	-0,4%	0,1%
7.	NIERS procjena GDP-a	NOV	0,4%	0,4%	0,4%
8.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	OKT	-11,800	-9,711	-13,832
9.	Građevinski sektor (G/G)	OKT	-0,1%	0,7%	2,5%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EUR/GBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,83895 na nivo od 0,83881, dok je kurs GBP/USD smanjen sa nivoa od 1,2729 na nivo od 1,2572.

JAPAN

Japan razmatra mogućnost dodatne emisije obveznica za pokriće budžetskog deficita u sumi od oko 1,9 biliona JPY, a sa ciljem neutralisanja očekivanog nedostatka prihoda po osnovu poreza, tokom tekuće fiskalne godine koja se završava u martu 2017. godine. Ovaj plan će biti uključen u treći rebalans budžeta koji bi tokom ovog mjeseca trebalo da odobri Kabinet Vlade.

Guverner BoJ Kuroda je pozvao kompanije da pojačaju investicije, ističući da se ekonomija nalazi u kritičnoj fazi izlaska iz deflacije. Kuroda je istakao da se globalna ekonomija i dalje suočava sa elementima značajnih neizvjesnosti, poput novoizabranog predsjednika SAD-a Trampa i njegove politike, te budućih izbora u Evropi. Zamjenik ministra inostranih poslova Asakawa je izjavio da sama monetarna politika nije dovoljna da izliječi deflaciju, pozivajući premijera Abea na ubrzanje napora restrukturiranja ekonomije. Asakawa je istakao da smatra da je tržište trenutno relativno stabilno, ali da postoje neizvjesnosti izazvane političkim situacijama nakon referenduma u Italiji i izbora u SAD-u.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

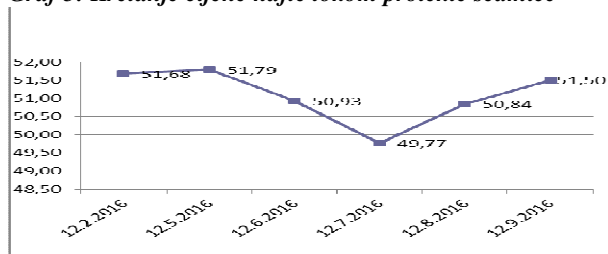
	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI uslužni sektor	NOV	-	51,8	50,5
2.	PMI kompozitni indeks	NOV	-	52,0	51,3
3.	Povjerenje potrošača	NOV	42,8	40,9	42,3
4.	Vodeći indeks P	OKT	101,4	101,0	100,3
5.	Koicidirajući indeks P	OKT	114,1	113,9	112,7
6.	Tekući račun (u mlrd JPY)	OKT	1.545,0	1.719,9	1.821,0
7.	GDP (Q/Q) F	III KVARTAL	0,50%	0,30%	0,50%
8.	Monetarni agregat M2 (G/G)	NOV	3,7%	4,0%	3,7%
9.	Monetarni agregat M3 (G/G)	NOV	3,2%	3,4%	3,1%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/JPY zabilježio rast sa nivoa od 121,08 na nivo od 121,76. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USD/JPY povećan sa nivoa od 113,51 na nivo od 115,32.

NAFTA I ZLATO

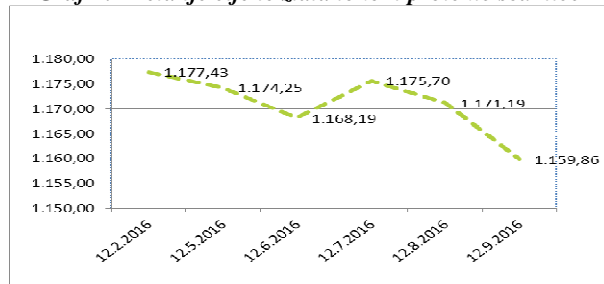
Cijena jednog barela sirove nafte je na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak iznosila 51,68 USD (48,46 EUR). Početkom protekle sedmice na tržištu su se pojavile špekulacije o tome da zemlje proizvođači nafte neće ispuniti obećanje o dogovorenom obimu smanjenja proizvodnje nafte. To je uticalo na smanjenje cijene ovog energenta. Osim toga, na smanjenje cijene nafte uticalo je i to što su mnogi investitori vršili prodaju ovog energenta sa ciljem realizacije profita, nakon što je cijena nafte tokom trgovanja u ponedjeljak dostigla najviši nivo od jula prošle godine (51,79 USD). Tokom protekle sedmice saopšteno je da su sedmicu ranije zalihe nafte SAD-a smanjene za 2,4 miliona barela na sedmičnom nivou. Tokom trgovanja u četvrtak cijena nafte je bilježila rast, koji je podstaknut objavljivanjem informacije da je Kina tokom novembra povećala uvoz ovog energenta. Učesnici na tržištu nafte su sa pažnjom iščekivali rezultate sastanka predstavnika proizvođača nafte o detaljima ranije dogovorenog smanjenja obima proizvodnje nafte. Predstavnici zemalja članica OPEC-a i drugih proizvođača nafte su tokom vikenda postigli konačan dogovor da će zemlje članice OPEC-a smanjiti proizvodnju nafte od januara za 1,2 miliona barela na dnevnom nivou, a ostale zemlje za oko 600.000 barela. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 51,50 USD (48,76 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.177,43 USD (1.104,12 EUR). Kretanje kursa EUR/USD, ali i očekivano povećanje FED-ove referentne kamatne stope su tokom protekle sedmice uticali na kretanje cijene monetarnog zlata. Cijena ovog plemenitog metala je tokom trgovanja u ponedjeljak i utorak bilježila smanjenje, ali je pod uticajem deprecijacije USD u odnosu na EUR, povećana tokom trgovanja u srijedu. Nakon sastanka UV ECB-a, koji je održan u srijedu, cijena jedne fine unce zlata je smanjena, a USD je značajno aprecirao u odnosu na EUR, nakon što je iz ove institucije saopšteno da je produženo trajanje programa kvantitativnih olakšica za devet mjeseci, ali u obimu od 60 milijardi EUR mjesečno, sa primjenom od aprila. Aprecijacija USD i smanjenje cijene zlata je nastavljeno i tokom trgovanja u petak, a tražnja za rizičnijom finansijskom aktivom je uticala na smanjenje cijene ovog plemenitog metala. Američki dionički indeksi Dow Jones i S&P 500 su tokom trgovanja u petak povećani na nove rekordno visoke nivoe, što negativno utiče na cijenu ovog plemenitog metala. Na zatvaranju tržišta u petak cijena zlata je iznosila 1.159,86 USD (1.098,25 EUR), te se i dalje nalazi na najnižem nivou od februara.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.